

Finansiranje izborne kampanje 2024. i funkcionerska kampanja – preliminarni izveštaji

30. MAJ 2024

Transparentnost Srbija u kampanji za lokalne izbore koji će se održati 2. juna 2024. godine, prati sledeće oblasti:

- ▶ Finansiranje kampanje
- ▶ Funkcionersku kampanju
- ▶ Rad državnih organa
- ▶ Pojedine aspekte rada medija

FINANSIRANJE KAMPANJE

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Finansiranje kampanje – glavni dosadašnji zaključci

- ▶ Nova kampanja počela, a da još nije završena kontrola izveštaja sa prethodnih izbora
- ▶ Pravni okvir nepromenjen – svi stari problemi su i dalje nerešeni, uključujući i preporuke ODIHR.
- ▶ Nesrazmera u finansijskoj snazi učesnika povećana u odnosu na parlamentarne izbore. U najlošijem položaju su vanparlamentarne i lokalne stranke i grupe građana.
- ▶ Iz budžeta JLS se deli oko **1,4 miliona evra za kampanju**, u decembru je taj iznos bio **osam puta** veći. U većini gradova je budžetska podrška po izbornoj listi simbolična.
- ▶ Nikada kraća kampanja, u polovini gradova i opština se izbori ne održavaju, ali će njena vrednost biti približno 60% vrednosti kampanje za parlamentarne, pokrajinske i lokalne izbore iz decembra 2023
- ▶ Nejasno kako će vladajuća koalicija podeliti troškove po gradovima i opštinama, jer se kampanja vodi objedinjeno za sve izbore preko nacionalnih medija
- ▶ Preliminarni izveštaji o troškovima kampanje gotovo beskorisni, a polovina učesnika ih nije ni podnela.
- ▶ Podrška kampanji koja neće biti prikazana u finansijskim izveštajima – npr. prenos mitinga, promocija kroz aktivnosti državnih i lokalnih organa
- ▶ Glavni troškovi: TV i sve vrste medija; mitinzi sa organizovanim prevozom učesnika; bilbordi; društvene mreže
- ▶ Agencija: nema informacija o postupanju po službenoj dužnosti, po prijavama izrečene samo mere upozorenja u nekoliko slučajeva.

RASPODELA NOVCA IZ BUDŽETA

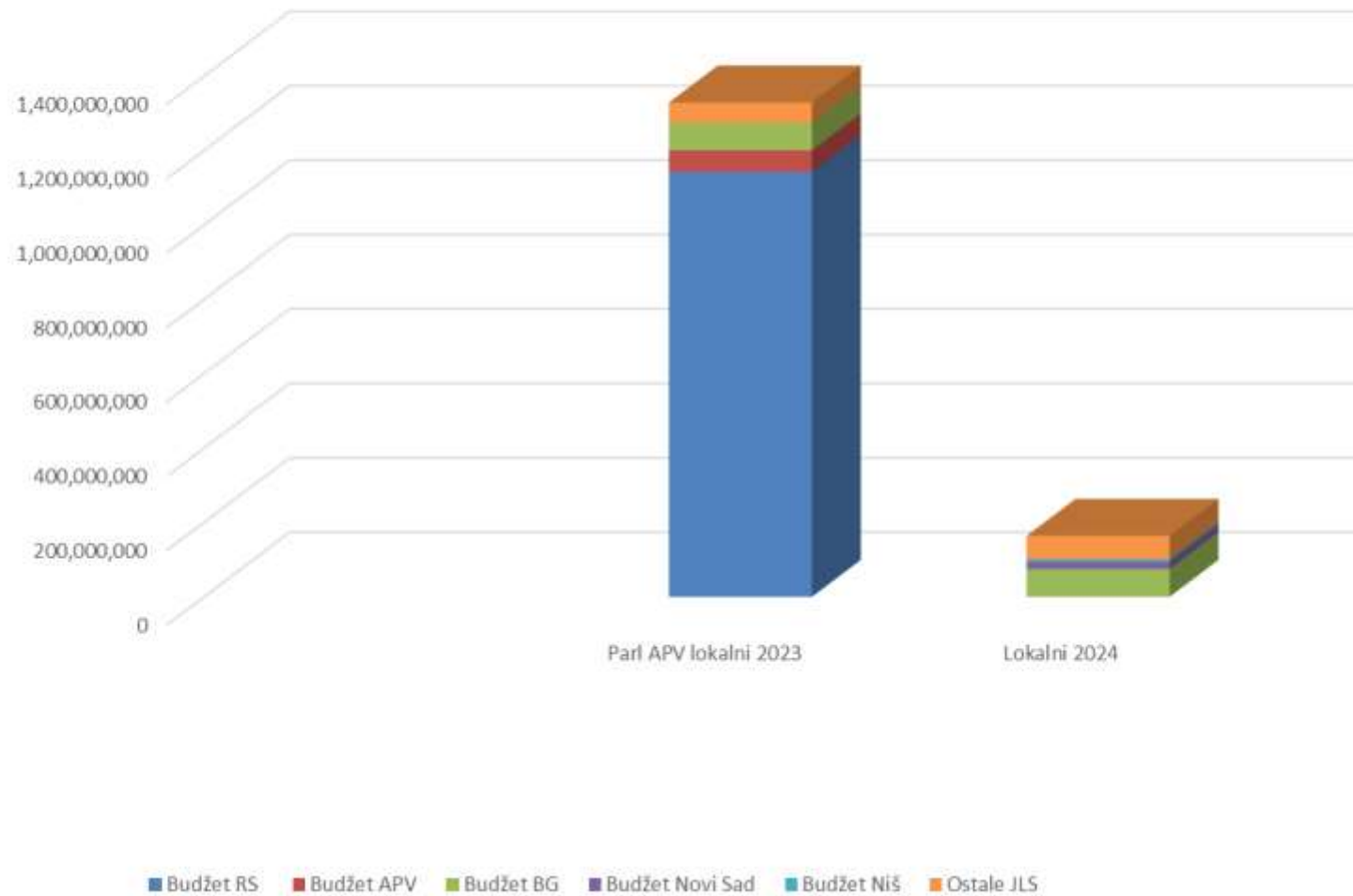

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

PROJEKCIJA FINANSIRANJA PARLAMENTARNE IZBORNE KAMPANJE 2024. IZ BUDŽETA

- ▶ Na osnovu Zakona finansiranje za lokalne izbore se vrši samo iz lokalnih budžeta i **znatno je manje nego kod parlamentarnih izbora**
- ▶ Lokalni izbori se održavaju u 15 gradova i 52 opštine i u gradskim opštinama Niša i Beograda
- ▶ Procena ukupnog iznosa izdvajanja iz budžeta lokalnih samouprava za izbore 2024. – 1,4 miliona evra.
- ▶ U 2023. iz budžeta za finansiranje parlamentarne kampanje je izdvojeno 9,7 miliona eura.
- ▶ U 64 JLS, kada se izuzmu tri najveća grada, iz budžeta se deli prosečno nešto manje od milion dinara. Od toga 40% se deli na jednake delove, a 60% po izbornom uspehu. Pošto je u tim JLS podneto u proseku 4,5 izborne liste, to znači da je svaka od njih, pre izbora **u proseku mogla da računa na podršku od oko 86 hiljada dinara (739 evra) iz lokalnog budžeta.**

Izdvajanja iz budžeta za izbore 2023 i 2024.

PROJEKCIJA FINANSIRANJA PARLAMENTARNE IZBORNE KAMPANJE 2024. IZ BUDŽETA

Beograd	RSD	Kurs	EUR
ukupno za finansiranje kampanje	74,791,206.00	117.12	638,611.20
na jednake delove	29,916,482.40	117.12	255,444.48
15 proglašanih lista - po listi	1,994,432.16	117.12	17,029.63
za izborni uspeh	44,874,723.60	117.12	383,166.72
po odborniku (110 ukupno)	407,952.03	117.12	3,483.33
lista koja pređe cenzus (3 odbornika)	3,218,288.26	117.12	27,479.63
lista koja osvoji pola mandata	24,431,793.96	117.12	208,612.99

PROJEKCIJA FINANSIRANJA PARLAMENTARNE IZBORNE KAMPANJE 2024. IZ BUDŽETA

Novi Sad	RSD	Kurs	EUR
ukupno za finansiranje kampanje	19,513,908.00	117.12	166,621.20
na jednake delove	7,805,563.20	117.12	66,648.48
14 proglašanih lista - po listi	557,540.23	117.12	4,760.61
za izborni uspeh	11,708,344.80	117.12	99,972.72
po odborniku (78 ukupno)	150,106.98	117.12	1,281.70
lista koja pređe cenzus (4 odbornika)	1,157,968.17	117.12	9,887.41
lista koja osvoji pola mandata	5,961,391.67	117.12	50,901.86

PROJEKCIJA FINANSIRANJA PARLAMENTARNE IZBORNE KAMPANJE 2024. IZ BUDŽETA

Niš	RSD	Kurs	EUR
ukupno za finansiranje kampanje	7,000,000.00	117.12	59,770.11
na jednake delove	2,800,000.00	117.12	23,908.04
11 proglašanih lista - po listi	254,545.45	117.12	2,173.46
za izborni uspeh	4,200,000.00	117.12	35,862.06
po odborniku (61 ukupno)	68,852.46	117.12	587.90
lista koja pređe cenzus (5 odbornika)	598,807.75	117.12	5,112.97
lista koja osvoji pola mandata	2,388,971.68	117.12	20,398.44

PRELIMINARNI IZVEŠTAJI O FINANSIRANJU KAMPANJE

PRELIMINARNI IZVEŠTAJI O FINANSIRANJU KAMPANJE - Beograd

- ▶ Obuhvataju period do 15 dana pre održavanja izbora, rok za podnošenje 26. 5. 2024. Rok za objavljivanje – tri dana po podnošenju (29.5.2024)
- ▶ U Beogradu je izveštaje podnelo 6 lista (od 14): Aleksandar Vučić - Beograd sutra, Biramo Beograd, Mi - glas iz naroda, Koalicija snaga, Narodna lista - ključ za pobjedu, Mi snaga naroda - dr. Branimir Nestorović
- ▶ Koalicija Snaga i Mi snaga naroda - dr. Branimir Nestorović su podneli nepopunjene izveštaje
- ▶ Aleksandar Vučić - Beograd sutra i Biramo Beograd su preneli sredstva sa računa za finansiranje redovnog rada a Mi - glas iz naroda su prijavili donacije fizičkih lica
- ▶ Lista Aleksandar Vučić - Beograd sutra nema prijavljenih troškova promotivnog materijala, bilborda, javnih događaja i istraživanja javnog mnjenja. Prijavljen je avans kod TV RTS.
- ▶ Biramo Beograd, ima prijavljene troškove internet oglašavanja – 166,725 dinara.
- ▶ U Beogradu preliminarne izveštaje nisu podneli: Ruska stranka – Srbi i Rusi braća zauvek, Čale ovo je za tebe – Petar Đurić, Grupa građana – Za zeleni Beograd – Kada ako ne sad – dr Dejan Žujović, 1 od 5 miliona – Beogradski front – Ritam grada, Dušan Teodosijević, gradonačelnik, Unija Roma Srbije – Za Beograd, Beograd je svet(a) – Stranka pravde i pomirenja – Usame Zukorlić, Dr Savo Manojlović – I ja sam Beograd – Kreni-promeni, Saša Radulović – Dosta je bilo (DJB) – Rešenje za promenu

PRELIMINARNI IZVEŠTAJI O FINANSIRANJU KAMPANJE – Niš i Novi Sad

- ▶ U Nišu je preliminarni izveštaj podnelo 5 lista (od 11): BIRAMO NIŠ, Koalicija Snaga, Ujedinjeni - Nada za Niš, Novo lice Srbije, grupa građana „Dr Dragan Milić“
- ▶ Koalicija Snaga je podnela nepopunjen izveštaj
- ▶ U Nišu preliminarne izveštaje nisu podneli: ALEKSANDAR VUČIĆ – NIŠ SUTRA, RUSKA STRANKA – RUSIJA i NIŠ u SRCU! – Tihomir Perić, koju je podnela Ruska stranka, BOJAN AVRAMOVIĆ – NE DAMO NIŠ, koju je podnela GRUPA GRAĐANA NE DAMO NIŠ, DR SAVO MANOJLOVIĆ – I JA SAM NIŠ – KRENI -PROMENI, koju je podnela Grupa građana Kreni – Promeni Niš, UJEDINJENI ZA SELO I GRAD – BUDIMO NA ČISTO, koju je podnela ZELENA STRANKA SRBIJE – ZELENÁ STRANA SRBSKA, GLAS NARODA JE SNAGA NARODA, koju je podnela KOALICIJA: GLAS NARODA JE SNAGA NARODA
- ▶ U Novom Sadu je preliminarni izveštaj podnelo 6 lista (od 14): Dosta je bilo, Heroji -Miša Bačulov, Novi Sad glavni grad Vojvodine-pokret autonomija-Aleksandar Odžić, Volim Novi Sad – Srpski pokret Dveri, Ivana Stojanović – Narodna stranka, Aleksandar Maksimović, Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra, Vajdasági Magyar Szövetség – Dr. Pásztor Bálint – Savez Vojvođanskih Mađara – dr Balint Pastor
- ▶ Dosta je bilo i Volim Novi Sad – Srpski pokret Dveri, Ivana Stojanović – Narodna stranka, Aleksandar Maksimović – po su podneli nepopunjene izveštaje
- ▶ U Novom Sadu preliminarne izveštaje nisu podneli: Ruska stranka – Srbi i Rusi braća zauvek!, ISTINA – ADAVIERA – IVANA VUJASIN, SASVIM DRUGA PRIČA – GRAD GRAĐANIMA, Za prave stvari podrži GARI, DR SAVO MANOJLOVIĆ – I JA SAM NOVI SAD – KRENI – PROMENI, SLOVAČKA DEMOKRATSKA LIGA – SLOVENSKÁ DEMOKRATICKÁ LIGA – ŽELMIRA PRIVIZER, UDRUŽENI ZA SLOBODAN NOVI SAD – Srpska koalicija NADA (NOVI DSS, POKS) – Stranka slobode i pravde, Narodni pokret Srbije, Demokratska stranka, SRBIJA CENTAR – SRCE, Pokret slobodnih građana, Zeleno – levi front, EKOLOŠKI USTANAK – CUTA, Pokret za preokret, GRAĐANSKI POKRET BRAVO, Liga socijaldemokrata Vojvodine – VOJVOĐANI – Prim. Dr Vladimir Vrsajkov, Borislav Novaković, ČALE OVO JE ZA TEBE – PETAR ĐURIĆ

PROCENA VREDNOSTI TV OGLAŠAVANJA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Posmatrane su sledeće TV stanice:

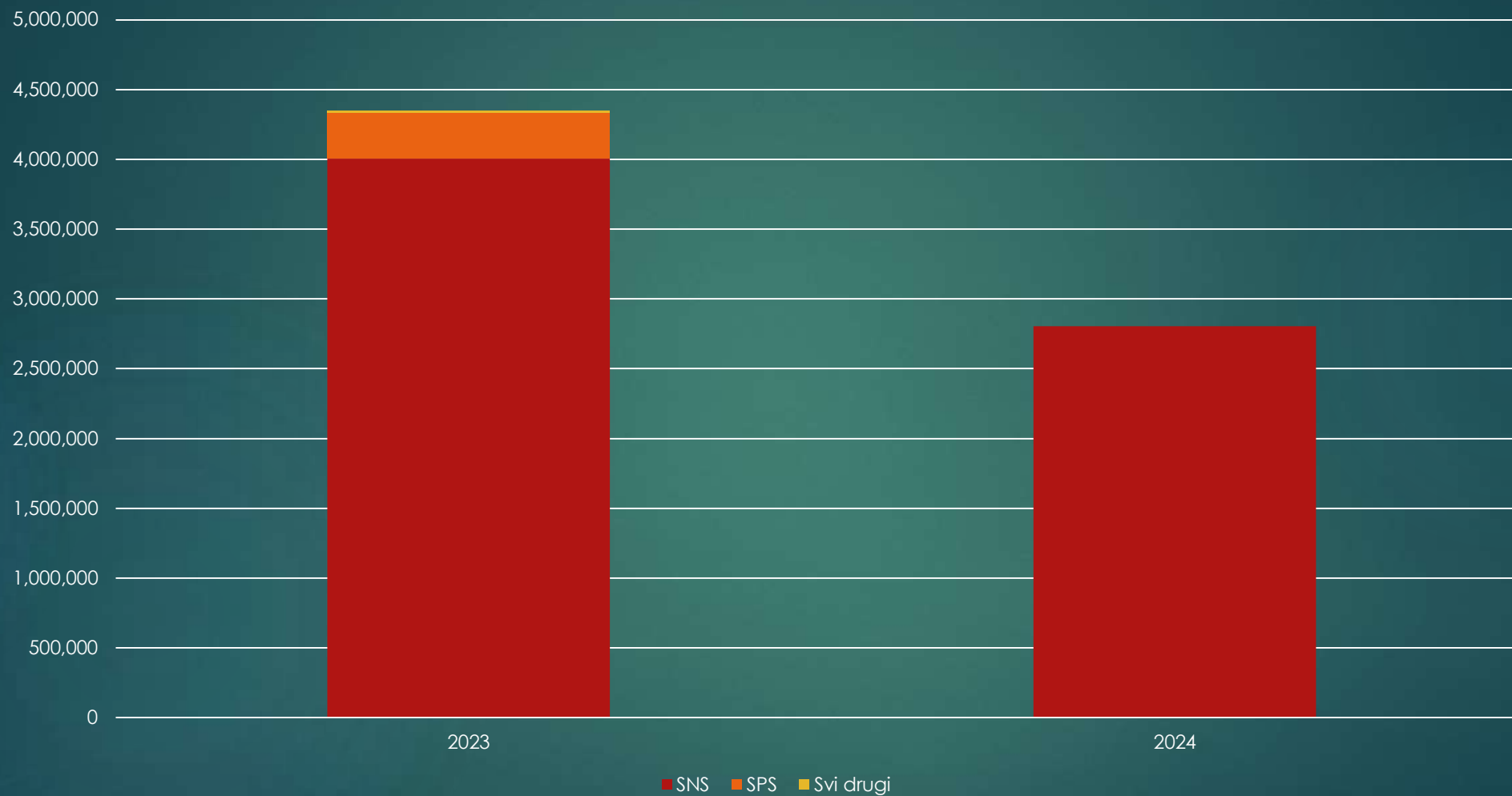
- RTS 1 i RTV 1
- Pink i Pink kablovski kanali, Red TV i Vesti
- Happy TV
- TV Prva
- B92
- Kurir TV
- K1
- Euronews
- Superstar
- Klasik TV
- Blic TV
- Informer TV

Cene su obračunate prema zvaničnim cenovnicima i popustima objavljenim na sajtovima TV stanica.

Oglašavanje na televizijskim stanicama

- ▶ Sve televizije su objavile obavezne cenovnike na svojim internet prezentacijama.
- ▶ Iako su izbori raspisani još u aprilu, oglašavanje je počelo tek 13. maja. U periodu od 13. do 24.5.2024. oglašavala se samo lista „Aleksandar Vučić - Srbija sutra“.
- ▶ Prema proceni TS, vrednost tog oglašavanja, sa maksimalnim popustima, u ovom periodu nije bila manja od 2,8 miliona evra, a do početka izborne tišine će premašiti 4,5 miliona evra.
- ▶ U uporedivom periodu iz 2023 (bez poslednje nedelje kampanje) lista „Aleksandar Vučić – Srbija ne sme da stane“ se na istim TV stanicama prema našim procenama oglašavala u vrednosti od 4 miliona evra, a do kraja kampanje za 7,3 miliona.

Kampanja na glavnim TV stanicama bez poslednje nedelje (EUR)

**KRŠENJE ZAKONA U KAMPANJI – PRIJAVE
POSILATE AGENCIJI ZA SPREČAVANJE
KORUPCIJE I NEREŠENA PITANJA IZ
PRETHODNE GODINE**

**Transparentnost Srbija
Transparency Serbia**

NERAZREŠENA PITANJA IZ PRETHODNE GODINE

- ▶ Nepoznata sudbina krivičnih prijava u vezi sa kampanjom i izborima iz decembra 2023 (javno tužilaštvo se poslednji put oglašavalo krajem te godine)
- ▶ Rok koji Agencija za sprečavanje korupcije ima za završetak kontrole izveštaja o troškovima kampanje izbora od 17.12.2023. ističe tek 11. juna 2024.
- ▶ Brojna sporna pitanja koja bi trebalo istražiti („kol – centar“, popusti za TV oglašavanje i tretman „zakupljenih termina“, nelogične razlike između preliminarnih i konačnih izveštaja, pogrešna klasifikacija troškova itd): <https://preugovor.org/Brze-reakcije/1871/Sta-najpre-treba-proveriti-u-racunima-za.shtml>
- ▶ **Godišnji finansijski izveštaji za 2023.** podnošeni u maju 2024.
- ▶ **Prijava TS: Godišnji izveštaj SNS za 2023:** sumnja da nisu prikazani ili da nisu prikazani svi troškovi mitinga koji je održan 26. maja 2023.

PRIJAVE TS POSLATE AGENCIJI ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE

- ▶ **Intervju ministarke na sajtu MDULS** – negativni komentari na račun „opozicije“; Odluka Agencije: „nigde se ne pominje politička stranka“
- ▶ **Tekst iz „Politike“: kako se finansiraju grupe građana**; „podaci bezbednosnih službi“; tvrdnje o nelegalnom finansiranju neimenovane GG u Čačku
- ▶ **Vučić i Dačić na TV Happy** u svojstvu javnih funkcionera, a emisija označena kao „predizborni program“
- ▶ **Miting Lazarevac**: Vučić i Đurđević – Stamenkovski najavljeni u svojstvu javnih funkcionera; iznošenje informacija koje nisu bile javno dostupne (nabavke, radovi)
- ▶ **Gradonačelnik Novog Sada**: funkcionerska kampanja zajedno sa nositeljkom izborne liste SNS; zvanični Instagram nalog Gradonačelnika – stranačke objave;
- ▶ **Miting Novi Sad**: Vučić, Vučević, Dačić, Vulin, najavljeni po javnoj funkciji, propustili da naglase u kom svojstvu nastupaju; iznošenje informacija koje nisu ranije objavljene.
- ▶ **Vučić na jutarnjem programu PINK**: gostovanje javnog funkcionera, deo intervjua o izborima, protivničkim kandidatima, iznošenje podataka koji nisu javno dostupni.
- ▶ **Vučić intervju Prva TV**: najavljen kao predsednik Republike, u delu intervjua poziva da se glasa za SNS, iznošenje informacija koje nisu javno dostupne.
- ▶ **Miting Valjevo**: predsednik Vučić, ministar Milićević, u tom svojstvu; navođenje informacija koje nisu javno dostupne.
- ▶ **Miting SNS Beograd**: Vučić i Dačić u svojstvu javnog funkcionera; video spot na gradilištu javnog objekta; gostovanje gradonačelnika Ljubljane; korišćenje državne zastave sa zasedanja GS UN; majice i kampanja u vezi sa rezolucijom bez naznake o tome da li je stranačka ili državna
- ▶ **Objavljene odluke Agencije po drugim prijavama**: ponovo izrečene samo opomene zbog humanitarnih aktivnosti i korišćenja javnih resursa za kampanju

PROCENA VREDNOSTI DRUGIH VEĆIH TROŠKOVA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Masovni javni skupovi

- ▶ Mitinzi vladajuće koalicije u Beogradu i Novom Sadu:
 - ▶ Procena minimalnih troškova prevoza učesnika Novi Sad: 50.000 EUR
 - ▶ Procena minimalnih troškova prevoza učesnika Beograd: 60.000 EUR

Bilbordi

- ▶ Opšte zapažanje: **u svim gradovima je značajno uvećan broj površina koje se koriste za oglašavanje tokom kampanje**
- ▶ Kampanja je kasnije počela nego inače, i u Beogradu odgovora po intenzitetu odgovara kampanji za izbore iz 2022. godine, dok je u Novom Sadu je intenzivnija. Na osnovu dosadašnjih uvida i prethodnih iskustava, može se preliminarno proceniti da bi ukupna vrednost ove vrste kampanje mogla da dosegne milion evra.
- ▶ Novi Sad: U prvoj nedelji kampanje (do 20. maja), udeo političkih bilborda je bio 14,4%, da bi u drugoj nedelji (do 26. maja) porastao na čak 83%. U okviru uzorka 55% oglasnih površina je zakupila vladajuća koalicija, a „Udruženi za slobodan Novi Sad“ učestvuju sa 16%.
- ▶ Niš: Udeo političkih bilborda je 39%, od tog procenta 82% Aleksandar Vučić – Niš sutra
- ▶ Beograd: udeo političkih bilborda se razlikuje po pojedinim delovima grada. Nekoliko primera:
 - ▶ Na Novom Beogradu i Starom Gradu, u prvoj nedelji kampanje oko 13%, a u drugoj oko 30%. Izrazita dominacija vladajuće koalicije, pri čemu opozicija učestvuje sa oko 7%
 - ▶ Na opštini Voždovac politički bilbordi su imali udeo od 16%, a vladajuća koalicija je bila zastupljena sa 89%.
 - ▶ Na opštini Čukarica je udeo političkog oglašavanja 26%, od čega je 83% za vladajuću koaliciju

POLITIČKI AKTERI NA NASLOVNIM STRANICAMA DNEVNIH LISTOVA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Monitoring naslovnih stranica za period 7.maj - 2. jun
Daily newspapers' front pages monitoring May 7th - June 2nd

tone: positive/neutral/negative	Ukupno na naslovnim Front pages apperance total				Od toga kao glavna tema Major story				Procenat od ukupnog pojavljivanja Total's percentage		
	+	0	-		+	0	-		+	0	-
Aleksandar Vučić	148	3	16	167	75	0	7	82	88.6%	1.8%	9.6%
Aleksandar Šapić	3	0	3	6	0	0	1	1	50.0%	0.0%	50.0%
Ivica Dačić	7	0	0	7	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Dragan Marković Palma	2	0	0	2	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Ostalo iz SPS-JS	2	0	1	3	0	0	0	0	66.7%	0.0%	33.3%
Ostali iz SNS, sa liste SNS	82	0	11	93	31	0	4	35	88.2%	0.0%	11.8%
Dragan Đilas	0	0	7	7	0	0	2	2	0.0%	0.0%	100.0%
Ostali iz SSP	3	0	0	3	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Dobrica Veselinović	3	0	0	3	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Aleksandar Jovanović Ćuta	2	0	6	8	0	0	0	0	25.0%	0.0%	75.0%
Ostali iz Biram borbu	9	1	14	24	2	0	1	3	37.5%	4.2%	58.3%
Savo Manojlović	6	0	12	18	2	0	2	4	33.3%	0.0%	66.7%
Branislav Nestorović i Mi - snaga naroda	1	0	1	2	0	0	0	0	50.0%	0.0%	50.0%
Branko Pavlović i Mi glas iz naroda	1	0	0	1	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Ostali iz opozicije (Zelenović, dr Milić, Gajić, Miloš Jovanović, Ronin)	2	0	3	5	0	0	0	0	40.0%	0.0%	60.0%

Monitoring naslovnih stranica za period 7.maj - 2. jun
Daily newspapers' front pages monitoring May 7th - June 2nd

 Ukupno na naslovnim
 Front pages apperance total

 Od toga kao glavna tema
 Major story

 Procent od
 ukupnog pojavljivanja
 Total's percentage

tone: positive/neutral/negative	+	0	-		+	0	-		+	0	-
Aleksandar Vučić	148	3	16	167	75	0	7	82	88.6%	1.8%	9.6%
Svi ostali sa listi Sutra	96	0	15	111	31	0	5	36	86.5%	0.0%	13.5%
<i>Vučić i svi ostali zbirno</i>	244	3	31	278	106	0	12	118	87.8%	1.1%	11.2%
Biram Borbu zbirno	14	1	18	33	2	0	1	3	42.4%	3.0%	54.5%
Savo Manojlović	6	0	12	18	2	0	2	4	33.3%	0.0%	66.7%
Dragan Đilas i SSP zbirno	3	0	7	10	0	0	2	2	30.0%	0.0%	70.0%
Branislav Nestorović i Mi - snaga naroda	1	0	1	2	0	0	0	0	50.0%	0.0%	50.0%
Branko Pavlović i Mi glas iz naroda	1	0	0	1	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%
Ostali iz opozicije (Zelenović, dr Milić, Gajić, Miloš Jovanović, Ronin)	2	0	3	5	0	0	0	0	40.0%	0.0%	60.0%
<i>Svi iz opozicije zbirno</i>	27	1	41	69	4	0	3	7	39.1%	1.4%	59.4%

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Народне новине Artique UNIKATNI NAMEŠTAJ *Realty* mi!
 Narodna Delovnica 25. 168 tel. 386328433 **JOSIĆ**

Цена LXXXI Број 1809 СРЕБНА НЕДЕЉА, 25-26. мај 2014. године Цена 40 динара

ПОМОЋ ГРАДА СТАМБЕНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА
ГРАДОНАЧЕЛНИЦА НИША ДОДЕЛИЛА УТОВОРЕ О СУБВЕНЦИОНИСАЊУ
ДА НИШЛИЈЕ УНАПРЕДЕ ЖИВОТ! *Страна 2*

Поздравом јавном позивом објављено је укључив до стамбених заједница, а Град учествује са трећинама од укупног износа и то у износу до једне милионе динара. Утиску је урочио градоначелница **Драгана Ситарић**. Укупан износ уговорних субвенција је 1,5. *Милана Ђекић*

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА ЛУЧЕ У НИШУ
У НИШ ТРЕБА ДА СЕ ВРАТЕ И ИНДУСТРИЈА И ПОЉОПРИВРЕДА *Страна 2*

За живљење на селу и због његово је велика привредна кромач, парадиз, поздрав, жито и земља са колекторним партиципацијом се врати да се земља уопште нељакорисна, али јавном позивом пројекција - рекао је Драган Марковић Палма

ГРАДСКА ОПШТИНА МЕДИЈАНА
ЗА ЕВРОПКИ ДАН ПАРКОВА...

Поздравом јавном позивом објављено је укључив до стамбених заједница, а Град учествује са трећинама од укупног износа и то у износу до једне милионе динара. Утиску је урочио градоначелница **Драгана Ситарић**. Укупан износ уговорних субвенција је 1,5. *Милана Ђекић*

ПОСТАВКА ФОТОГРАФИЈА
ИСПРЕД СКУПШТИНСКЕ САЛЕ
СВИ НИШКИ ПРЕДСЕДНИЦИ ПАРЛАМЕНТА
ОД 2004. *Страна 5*

На конференцији **Великог Дукаћа**, окупили председници Скупштине

НАРОДНА КАРИКАТУРА *Своја Демократија*

СУПЛА
ЗДРАВЉЕ

ПОЛИТИКА

ТЕМА НЕДЕЉЕ: ЗАВРШНИЦА ИЗБОРНЕ ТРКЕ ЗА ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ
Бриселске игре престола

Анкете предвиђају победу партија „левице“ деснице у шест или чак девет од 27 држава чланица уједи. Ипак, две издвојене утисак оцама, у земљи политички близу леваче су се гурале

ДИПЛОМАТСКИ НЕУСПЕХ
Немачке и Руанда

Дипломатски неуспех Немачке и Руанда

ИЗБОРИ: ПАРТИЈЕ
 Партије су се уједињиле у једну

ИЗБОРИ: ДИПЛОМА
 Диплома јаче у времену

ИЗБОРИ: САРЖАД
 Институције ЕУ су забрањене у мотелу

ИЗБОРИ: ДРАГОСТА
 Драгана Ситарић, градоначелница Ниша

ИЗБОРИ: МЕНА
 Мена Турковић, градоначелница Београда

СУПЛА
ЗДРАВЉЕ

УТИЦАЈ СТРАНИХ ФОНДОВА НА СРПСКУ ПОЛИТИЧКУ СЦЕНУ

Викенд-уплате Берлина за подривање Београда

Дејан Силасовић

Морална победа Србије приликом гласања о резолуцији о Сребреници на основу првих реакција озбиљно је уздрмала Берлин судећи по одлуци да поздрављу своју нову уплату на рачуне оних политичких актера који га бесоговорно подривају. На рачуне неког повера за викенд су стигле уплате из Немачке намењене за завршне дане предизборне кампање. Под изговором да се десетине хиљада евра дају за развој демократије у Србији, неки кандидати за градоначелнике и odbornike су дво новца потрошили за изnajmавање предизборних аутобуса, куповину разог пропагандног материјала и закупљавање бизниса у Београду.

То што су недавно урадиле неке немачке невладине организације, које су иначе под директним контролом неких партија владајуће коалиције у овој земљи, није ништа ново.

страна 8

Nakon obaranja liste koalicije „Biram borbu“ i Kreni-promeni u nekoliko opština u Beogradu i u Jagodini

Opozicija pretila da neće učestvovati na izborima

- **Miloš Pavlović:** Vlast je prekršila dogovor koji je napravljen u toku neovisnoga o izbornim uslovima, a tiče
- **Radomir Lazović:** Tumačenje zbog kog su odbijene pojedine liste koalicije „Biram“, osuđuju to što im nije zakonski

AMATERIZAM

SAPLELI SE O SOPSTVENI PREDLOG, LISTE OPOZIONARA OBORENE JER SU KRŠILI ZAKON NA KOM SU SAMI INSISTIRALI!

ANALITIKAR: BLAMAŽA, DILETANTIZAM I NEODBIJNOST

Neshvatljivi propusti otkrili su olakovost, pre svega, koalicije Biram borbu i pokreta Kreni-promeni Save Manojlovića. Jer su njihove liste odbijene i zbog kandidovanja ljudi koji su menjali prethivaliste u poslednjih 11 meseci, što je, da stvar bude bizarnija, bio njihov zahtev

PREDSEDNICA SKUPSTINE ANA BRNABIĆ NA TV KURIR

2. JUNA VAŽNI ZA ČITAVU SRBIJU I NAŠU BUDUĆNOST!

Zakuvalo se pred beogradske i lokalne izbore 2. juna

ANTIBOJKOT OPOZICIJA SAD PRETI BOJKOTOM

U mnogim opštinama i gradovima opozicione liste odbijene zbog nepoštovanja zakona na kojem su same insistirale

Послеподневни
пљускови

најнижа
13°C

највиша
26°C

ДНЕВНИК

НОВИ САД

ЧЕТВРТАК 30. МАЈ 2024. ГОДИНЕ
Интернет: www.dnevnik.rs • е-пошта: politika@dnevnik.rs

ГОДИНА LXXXIX БРОЈ 27738
ЦЕНА 60 ДИНАРА

**ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ МИЛОШ ВУЧЕВИЋ
ОБИШАО ДВА ВЕЛИКА ПРОЈЕКТА У НОВОМ САДУ**

Од половине јула паркирање у јавној гаражи код Бановине

167
паркинг
места

6.280
квадратних
метара

Топлана „Мајевица“

**ИНТЕРВЈУ: НОСИЛАЦ ЛИСТЕ
„АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – НОВИ САД
СУТРА“ ПРОФ. ДР ВЕСНА ТУРКУЛОВ**

**Само заједно
можемо
да побољшамо
животе
обичних људи**

стр. 4-5

**РЕЗОН
Ко има образа да
буде ваш саучесник?**

Постоје ли Новосађани који би
без страха опозицији поверили
своју кућу и судбину своје
породице?

стр. 4

ПОЛИТИКА

Београд, четвртак 30. мај 2024.
Број 39689 година CXXI

Основана 1904. године
Оснивач Владислав Губинић

Примерак
70 динара

**Фонд ПИО
годишње губи 300
милиона евра због
плата „на руке“**
стр. 10

Пуцао из ваздушне
пушке, ранио
девојчицу у бутину

стр. 14

**ИНТЕРВЈУ:
ЧАСЛАВ ЦОЛИЋ, кописа
Имали смо
ренесансу два
века пре Европе**
стр. 19

Важније је како
ће се владати
Ираном него ко ће
наследити Раисија

стр. 2

Може ли се
инвестирати у
један квадратни
метар стана

стр. 11

**ИНТЕРВЈУ: др ДРАШКО
ДАЧИЋ, директор Опште
болнице у Пожаревцу**
Пријем пацијената
у нову болницу
до краја године

стр. 7

**ИНТЕРВЈУ: МИЛОШ ВУЧЕВИЋ, председник Владе Србије
и Српске напредне странке**

Србија је жељна победа и националног оптимизма

”
Немамо луксуз да се делимо,
неопходно нам је уједињење без обзира
на идеолошке разлике, што шири фронт
свих којима је Србија на срцу и који је
жеље самосталну, слободарску, развијену

Бојан Бибија

На изборима 2. јуна грађани ће рећи да ли желе да наставе путем који је зацртао председник Александар Вучић или желе путем оних који су нас до 2012. године упропаштавали и сиромаштили на сваки начин. Да ли желе политику која доноси нова радна места, веће плате и пензије, нове болнице, школе, мостове, вртње, домове за стараке? Да ли желе веће субвенције за наше пољопривреднике, да ли им је стало до већих издвајања за нашу културу, да ли им је кајона грађани нових спортских дворана и стадиона? Или желе да се вратимо у доба када је незапосленост износила близу 30 одсто, када се из Србије само одлазило и када је просечна плата била мања од данашње минималне зараде – истиче у разговору за „Политику“ Милош Вучевић, председник Владе Србије и Српске напредне странке.

– Не постоје „мали избори“. Не постоје мање или веће важни избори. Сваки су избори битни. И сваки избори су својеврсни референдум о питању да ли жељимо Србију која ће се развијати у складу с нашим планом „Скоп у будућности 2027“ или Србију која неће поштеновати себе и своје интересе – додаје Милош Вучевић. стр. 8

Протест након последњег напада на просветне раднике

**ВЛАДА И ПРОСВЕТАРИ
ПОСТИГЛИ ДОГОВОР**

За напад на професора до осам година затвора

Измене Кривичног законика које се односе на напад на просветног радника, нова фаза запошљавања у просвети, као и смањење администрације биле су главне теме учесничког састанка Скупштине Удружења наставника просвете, Маје Поповић, министарке правде, и Жарка Мићана, шефа кабинета премијера, с представницима репрезентативних синдиката у просвети. Како је наведено у званичном саопштењу Владе Србије и репрезентативних синдиката у просвети, на састанку је представљен Нацрт текста закона измена и допуна Кривичног законика, који се односи на напад на лице запослено у образовној установи, са чиме су се сагласили представници синдиката. стр. 8

Северној Македонији

ВЕЛИКА ЧИСТКА У ВРХУ РУСКЕ ВОЈСКЕ

LIDER NOVOG SVETA I FUNKCIONERSKA KAMPANJA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Alo!

Subota 1. jun 2024. (11) 5810 SRBIJA 5810 SRB. VOL. 30. CO. 1.1. R. R. S. 10.

DETALJI TRAGEDIJE NA NOVOM BEOGRADU

UBIO LJUBAVNICU, PA PRESUDIO SEBI

Nikola Lazarević (45) iz Požarevca nakon svađe nožem je nasmrtil izba bivšu emotivnu partnerku Lelu S. (55) u stanu njene majke

TEŠKA VREMENA I NACIONALNA ISKUŠENJA, ALI NE ZA SVAKOGA

VUČIĆ SE BORI ZA SRBIJU, OSTALI ZA FOTELJU!

■ Predsednik razgovarao sa Dodikom i patrijarhom o rezoluciji o Srebrenici i pitanju Kosova

■ Za to vreme Nestorović najavio koaliciju sa delom opozicije koji se finansira iz zapadnih fondova, a za koji su Srbi genocidni a Kosovo nezavisno

Srpski TELEGRAF

NATO UDAR DIREKTNO NA PUTINA

PIJANI UJAK SILOVAO, PA UBIO MARIJU (8)

POSLE NJUJORKA NIŠTA VIŠE NEĆE BITI ISTO

VUČIĆ MEĐU LIDERIMA NOVOG SVETA

OLIVER STOUN STIZE U SRBIJU

KARLEUSA ODUVALA SEVERINU

DANAS SPECIJALNI PRIDATAK

ZABRANILI DA UBE NA KOSOVO

NAJTEŽI VUČIĆEVI IZBORI DO SADA

DANKINA DLAKA NA ALATU

VAZALI ZAPADA ILI SLOBODNA SRBIJA

Ovo je naš izbor 2. juna

Nije vreme za lokalne teme – rezolucija, Kosovo, srpski gradonačelnik

Vučić dominira sa veoma malo klasičnih promotivnih aktivnosti (registrovali smo dve od 7. do 29. maja)

- ▶ GS UN i sve u vezi sa rezolucijom je vešto iskorištena kao neprekidna tronedeljna promotivna aktivnost
- ▶ TV gostovanja
- ▶ stranački mitinzi – kao predsednik Srbije

- ▶ Drugi ešalon: intenzivna funkcionerska kampanja (promotivne aktivnosti) – Vučević (10, pet u poslednjih pet dana) i drugi republički funkcioneri, lokalni funkcioneri.
 Specifični:
 - ▶ - Šapić, predsednik privremenog organa koji najavljuje buduće gradske projekte
 - neophodno regulisati nadležnosti privremenog organa
 - ▶ - Sotirovski, nije na listi

ODABRANE PREPORUKE ODIHR PO KOJIMA NIJE POSTUPLJENO

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Preporuke iz 2023

- ▶ 5 . Zakonom bi trebalo da se obezbedi jasno razdvajanje između javnih funkcija i aktivnosti u kampanji nosilaca tih funkcija. Vlasti bi trebalo da preduzmu mere kojima se sprečava zloupotreba položaja i državnih resursa, a sve prekršaje da rešavaju proaktivno kroz proporcionalne i odvraćajuće sankcije.
- ▶ 6 . Vlasti bi trebalo da spreče zastrašivanje i pritisak na birače, uključujući i na zaposlene u javnim i državnim institucijama i preduzećima, kao i da ojačaju mehanizme nadzora.
- ▶ 13 . Da bi se osigurali jednaki uslovi za vođenje izborne kampanje, vlasti bi trebalo da sprovedu mere, kojima se u potpunosti ostvaruje pravo svih izbornih aktera na pristup i korišćenje javnih prostora za potrebe kampanje pod jednakim uslovima.
- ▶ 15 . Da bi se promovisale jednake mogućnosti u kampanji, moglo bi se razmotriti ukidanje zahteva za polaganje jemstva za političke stranke i grupe građana koje nisu zastupljene u Narodnoj skupštini i lokalnim skupštinama kao preduslov za isplatu prve rate javnih sredstava za izbornu kampanju.
- ▶ 16 . Da bi se osigurala pravna sigurnost i odgovornost u finansiranju kampanja, potrebno je dodatno revidirati zakonodavstvo kako bi se rešile postojeće praznine i implementirale prethodne preporuke KDILJP-a, uključujući i jasnu regulativu kampanja „trećih lica”. Agencija za sprečavanje korupcije trebalo bi da proaktivno istražuje i sankcioniše kampanje finansirane od strane neovlašćenih subjekata.
- ▶ 17 . Zakonodavstvo bi trebalo izmeniti kako bi se zahtevalo od Agencije za sprečavanje korupcije da blagovremeno objavi odluke o kršenju Zakona o sprečavanju korupcije za vreme izborne kampanje uključujući i sve prateće tužbe. Dodatno , praćenje usklađenosti sa ovim zakonom trebalo bi da bude određeno kao zadatak terenskih posmatrača Agencije, ukoliko se nastavi sa njihovim raspoređivanjem u budućim izborima

Preporuke iz 2022

- ▶ 4 . Vlasti treba da preduzmu mere za sprečavanje zloupotrebe službenog položaja i javnih resursa. Zakon bi trebalo da obezbedi jasno razdvajanje između zvaničnih funkcija i predizbornih aktivnosti nosilaca funkcije. Nadležni državni organi treba da proaktivno sankcionišu kršenja i da ih rešavaju kroz proporcionalne i destimulativne sankcije.
- ▶ 5 . Vlasti bi trebalo da uspostave i sprovode efikasne zakonske i institucionalne mehanizme nadzora kojima bi se sprečilo zastrašivanje i pritisak na birače, uključujući i zaposlene u javnim i državnim institucijama i preduzećima.
- ▶ 6 . Da bi se obezbedilo poštovanje načela pravne sigurnosti i odgovornost za finansiranje kampanje, potrebno je dalje revidirati zakonodavstvo kako bi se otklonili nedostaci i primenile prethodne preporuke KDILJP-a i GRECO-a, uključujući eksplicitnu regulaciju kampanje koju sprovode treće strane i odredbe o efikasnim, proporcionalnim i destimulativnim sankcijama za kršenja i neadekvatno izveštavanje. Da bi se omogućila efikasna primena, Krivični zakon treba uskladiti sa Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti.
- ▶ 16 . Da bi se promovisali jednaki uslovi među izbornim učesnicima, trebalo bi razmotriti uvođenje ograničenja troškova kampanje. Zakonske rokove za raspodelu javnih sredstava za izborne kampanje treba prilagoditi da bi kampanje imale smisla. Zakonom treba uvesti mere zaštite od zloupotrebe javnih sredstava namenjenih za kampanju.
- ▶ 22 . Nadležni organi treba da preduzmu brze i efikasne korake da istraže navode o prekršajima, uključujući zastrašivanje birača i kupovinu glasova. Počinioci treba da se blagovremeno pozovu na odgovornost. Ombudsman treba da usvoji proaktivan pristup, uključujući kampanje informisanja birača, kako bi podstakao birače da prijave takva kršenja.
- ▶ 17 . Agencija za sprečavanje korupcije po zakonu bi trebalo da proaktivno i blagovremeno identifikuje prekršaje i da na predstavke odgovara donošenjem formalnih odluka, koje podležu sudskoj reviziji. Zakon bi trebalo da propisuje ubrzane rokove za ceo proces rešavanja sporova u vezi sa kršenjem finansiranja kampanje.

